

Niệm Phật và niệm Bồt khác nhau thế nào?

Ý nghĩa không có khác nhau, chỉ khác nhau về cách phát âm. Phật và Bồt đều là cách phát âm của người Việt từ chữ Buddha. Cách phát âm chữ Phật có trong ngôn ngữ Việt nam, ít nhất là từ hai ngàn năm và cách phát âm chữ Bồt có trong ngôn ngữ Việt nam, như ngôn ngữ của Việt ít số đông.

Tôi sao tôi niệm Phật? Vì tôi muốn như đức Phật là người đạo cao quý và từ từ bước vào cõi Phật, và từ từ nói ngôn ngữ đạo cao quý và từ từ bước vào ngay trong đức Phật ngày càng chính tôi; vì tôi muốn từ từ làm theo hạnh nguyện cao đẹp của đức Phật, ngay trong từng đức Phật tác hạnh ngày càng chính tôi, để cho hạnh hành đức của tôi không đức tôi đi vào con đường xấu ác và khổ đau; và vì tôi muốn nghĩ đức Phật là người đạo cao quý và từ từ bước vào đức Phật đã nghĩ, để cho hạnh ý nghĩ không lành mạnh, không đức Phật của tôi đức Phật chuyển hóa, và đức Phật sáng đẹp như ý nghĩ cao quý và từ từ bước vào đức Phật. Vì vậy mà tôi niệm Phật mỗi ngày.

Niệm Phật và niệm Bồt khác nhau thế nào? Ý nghĩa không có khác nhau, chỉ khác nhau về cách phát âm. Phật và Bồt đều là cách phát âm của người Việt từ chữ Buddha. Cách phát âm chữ Phật có trong ngôn ngữ Việt nam, ít nhất là từ hai ngàn năm và cách phát âm chữ Bồt có trong ngôn ngữ Việt nam, như ngôn ngữ của Việt ít số đông.

Khái niệm Bồt trong thời đại đã biến “dân gian hóa” trở thành một khái niệm tiên thiên của nhân (nh

đều c thấy rõ trong các truyền dân gian) chứ không còn là hình ảnh v Phật t bị giặc ng. Ch Phật đ c tr c ti p t ch hay c a Trung Hoa. Ng i Trung Hoa, chính xác là vào đ i Hán, dùng nh ng ch này đ phiên âm ch Buddha và đ c theo âm riêng c a h, nh ng ng i Vi t chúng ta l i t mô ph ng theo đó đ hình thành h th ng ng âm riêng c a mình g i là âm Hán-Vi t, đ n nay v n t n t i, trong khi ng âm g c c a Trung Hoa thì đ n các đ i Đ ng, T ng... đã thay đ i r t nhi u.

Ng âm Phật (c a ng i Vi t)-, ng âm này đã tr thành đ nh âm c a truyền th ng ng i Vi t và đã đ c ph c p trong m i thành ph n xã h i Vi t Nam t tín ng ng, đ o đ c tâm linh đ n văn hóa giáo đ c và ngay c các văn b n pháp quy thu c các t ch c hành chánh xuyên su t m i th i đ i. Ng i Trung Hoa ngày x a phát âm Buddha là Bồt-đà hay Bồt-tha và ngày nay ng i Trung Hoa Bồt kinh phát âm Buddha là Fó. Vì v y, Phật hay Bồt đ u là cách phát âm c a ng i Vi t có tính cách đ c l p v i ng âm Trung Hoa.

Ta niệm Phật hay niệm Bồt v i tâm không chuyên nh t, v i tâm c u k l p đ, tranh ch p m i cũ, đúng sai, b n ngã phình to, thì cho dù ta niệm Phật hay niệm Bồt cũng ch ng có hi u qu gì.

Trái l i, có nh ng ng i ch ng niệm Phật, niệm Bồt gì c, nh ng h s ng v i tâm khiêm t n, nh t tình đ i v i h t th y công vi c b ng tâm vô c u, nói c i đ ng đi trong giác niệm và tĩnh l ng, th mà h thành t u vô l ng công đ c, và li n đ c sanh vào cõi Phật ngay trong hi n ti n.

Vì v y, n u ta niệm Phật hay Bồt v i tâm khiêm t n, không l p đ, c u k, không liên h m i cũ, không thiên ch p đúng sai, b th, thì ph c đ c cho ta và l i ích cho muôn loài bi t m y!

Tây Ph ng T nh Đ Và Phật A-di-đà

Có nh ng v th y gi ng nói r ng Tây ph ng T nh đ c a Phật A-di-đà (Amitābha) không có th t, nh v y có đúng không? Không đúng! Tây ph ng T nh đ không có là không có v i ng i không có đ c tin T nh đ, ch không ph i là không có đ i v i nh ng ng i có đ c tin y.

Không có sao đâu c! Đ i v i không gian, đã có đông thì ph i có tây, đã có nam thì ph i có bắc, đã có ph ng trên thì ph i có ph ng d i. Trong không gian đã có các ph ng h ng nh th , thì sao l i b o r ng không có ph ng tây? Nên nh , các ph ng h ng đông, tây, nam, bắc, trên, d i đ i v i ng i mù, thì h hoàn toàn không th y gì h t. Tuy ng i mù không th y, ch không ph i các ph ng h ng y không có.

Ph t A-di-đà cũng v y, đ i v i ng i không có Tín H nh Nguy n, ít thi n căn ph c đ c, thì Ngài không có đ i v i h , ch không ph i Ngài không có đ i v i nh ng ai có thi n căn ph c đ c và nhân duyên đ i v i Ngài.

Trong các kinh đ n thu c văn h Āgama và Nikāya có nói cho ta bi t v s tu t p, ch ng đ o và hành hóa c a sáu đ c Ph t quá kh nh : Ph t T -bà-thi (Vipāsyin), Ph t Thi-khí (Śikhin), Ph t T -xá-phù (Vīśvabhū), Ph t Câu-l u-tôn (Krakucchanda), Ph t Câu-na-hàm-mâu-ni (Kanakamuni), Ph t Ca-di p (Kaśyapa), cũng nh Ph t Thích-ca Mâu-ni (Śākya-muni) đ i hi n t i và Ph t Di-l c trong đ i v i lai. Nh v y, đã có m t đ c Ph t, hai đ c Ph t, ba đ c Ph t... thì cũng có th có vô s đ c Ph t. Và đã có nhi u đ c Ph t nh v y, t i sao l i không có Ph t A-di-đà nh !

Nên nh , Ph t A-di-đà không ph i là Ph t quá kh mà là đ c Ph t hi n t i đang giáo hóa c cõi T nh đ ph ng Tây, cũng nh đ c Ph t Thích-ca hi n t i đang giáo hóa cõi Ta-bà (Sahā) này. Và B Tát Di-l c cũng s giáo hóa cõi Ta-bà này th i v i lai. Cũng v y, B Tát Quán Th Âm và B Tát Đ i Th Chí s là nh ng v giáo hóa cõi T nh đ ph ng Tây thay cho Ph t A-di-đà trong t ng lai. Và cũng nên bi t r ng, ph ng Tây không ph i ch có m t th gi i T nh đ c a Ph t A-di-đà mà còn có vô s th gi i T nh đ c a ch Ph t khác n a.

Kinh A-di-đà b n Hán đ ch c a Ngài La Th p và ngay c nguyên b n ti ng Ph n cũng nói cho ta bi t đ c đ u này. Kinh Pháp Hoa, Kinh Hoa Nghiêm, Kinh Bi Hoa... cũng đ u có nói cho ta bi t v th gi i T nh đ c a Ph t A-di-đà.

Ph t Và T

Có nh ng v gi ng s nói kinh A-di-đà không do đ c Ph t Thích-ca nói, mà do ch T v sau k t t p. Có ph i v y không? Vi c ch T k t t p là đúng, còn b o không do đ c Ph t Thích-ca nói là sai, vì không có căn c . Nh ng không ch riêng m t kinh A-di-đà do ch T v sau k t t p, mà t t c kinh đ n hi n nay ta đ c bi t đ u do ch T v sau k t t p c , bao g m c các kinh đ n đ c g i là “nguyên th y” nh Āgama và Nikāya. Nh ng hi u bi t v m t l ch s hi n

nay cho ta biết như thế.

Phút ch nói kinh, còn vịc k t p kinh đi n là c a ch T . Và vị trí tu Toàn giác, vị trí tu Chánh bi n tri, vị trí tu Minh hành túc, vị trí tu Th gian gi i, nên không có đi u gì c n thi t cho s tu t p đ o gi i thoát mà đ c Phút Thích-ca không gi ng d y cho đ t c a Ngài m t cách t ng t n khi còn t i th . Ngài đã t ng gi ng d y v nh ng h nh nguy n mà Ngài và ch Phút đã t ng tu t p trong quá kh , t m t đ i cho đ n nhi u đ i, t m t ki p cho đ n nhi u ki p, t m t th gi i cho đ n vô s th gi i và nh ng tri ki n cũng nh nh ng s hành không th nghĩ bàn c a ch Phút, và các kinh đi n y đã đ c ch T k t t p qua nhi u th i k khác nhau, mà trong đó có c các kinh đi n mà đ c Phút Thích-ca gi ng d y v T nh đ c a ch Phút, khi n cho ta ngày nay có đ c các văn h kinh đi n nh Āgama, Nikāya, B n sanh, B n s , Nhân duyên, V t ng h u, Vô v n t thuy t... Đ c l ch s các tôn giáo l n trên th gi i ta cũng th y nh v y, các v giáo ch c a các tôn giáo ch thuy t gi ng, còn nh ng v k th a v sau m i vi t l i, khai tri n và h th ng hóa giáo lý c a nh ng v giáo ch . Ngay c các sách Nho giáo nh D ch, L , Thi, Th đ u không ph i do Kh ng T vi t và nói ra, mà ch san đ nh và h th ng l i. Và ngay c C u c c a Do Thái giáo, Tân c c a Thiên chúa giáo La Mã, Koran c a H i giáo, cũng đ u do nh ng ng i k th a san đ nh.

Cũng v y, trong Phút giáo đ c Phút Thích-ca ch gi ng d y kinh đi n, còn vịc k t t p, san đ nh kinh đi n là vịc làm c a ch T v sau v y.

Phút và T khác nhau th nào? Qu c s Thông Bi n đã tr l i ý nghĩa v Phút và T cho Thái h u ĩ Lan đ i Lý nh sau: “Th ng trú th gian, không sinh không di t g i là Phút. Hi u rõ tâm tông c a Phút, làm và hi u h p nhau thì g i là T . Phút T là v y. y b n l m x ng h c gi t đ i, nói có h n thua v y. V l i, Phút nghĩa là giác ng . Và s giác ng y x a nay v ng l ng th ng trú. H t th y hàm linh đ u cùng m t nguyên lý y. Ch b i b i lòng che khu t, theo nghi p n i trời mà chuy n nên các cõi. Đ c Phút vì lòng t bi, nên th hi n sinh ĩ Tây Trúc, b i nó là n i đ c g i là trung tâm c a tr i đ t. Ngài m i chín tu i xu t gia, ba m i tu i thành đ o. đ i thuy t pháp b n m i chín năm, m bày các ph ng ti n, d y cho ng i, khi n h ng nh p đ c đ o. y g i là s h ng kh i c a m t th i đ i kinh giáo.

“Khi s p Ni t bàn, s ng i sau mê ch p sinh t , nên b o Văn Thù r ng: Su t b n m i chín năm, ta ch a t ng nói m t ch , sao l i b o có đi u đ nói? R i, Ngài c m m t cành hoa đ a lên, m i ng i đ u ng ngác. Ch riêng tôn gi Ca-di p m t m y r ng r , mi ng n c i m m. Đ c Phút bi t Ca di p đã t ng , li n đem Chánh pháp nh n t ng trao cho. y là v T th nh t. Đó g i là tâm tông truy n riêng ngoài giáo đi n.” (Thi n Uy n T p Anh)

Nh v y, qua s tr l i v ý nghĩa Phút và T c a Qu c s Thông Bi n cho Thái h u ĩ Lan đ c ghi l i trong Thi n Uy n T p Anh đ i Tr n đã cho ta th y, Phút và T đ ng th v i nhau v m t giác ng , nh ng khác nhau v m t trao truy n. Nghĩa là Phút t thân Ngài giác ng , T

cũng giác ngộ như Phật, nhưng sở giác ngộ của Thầy là đức Phật nên chứng và trao truyền. Vì vậy, ý nghĩa này giúp cho ta nhận ra rằng: “Nhưng gì chứ Thầy nói là nói từ tâm tông, yêu cầu của Phật.”

Lời này, chứ Thầy là Tăng. Phật Pháp Tăng ở trong ngôi Tam bảo, danh xưng thế thì có trước sau, nhưng đức mầu nhiệm thế giác ngộ. Do đó, thì nên biết thế giác ngộ mà Phật vẫn khi tâm bị đui nói kinh và cũng thì nên biết thế giác ngộ này, mà chứ Thầy vẫn khi tâm bị đui kết tập kinh điển. Đây là ý nghĩa Phật và Thầy, mà nhưng ngộ được thì Phật còn phải hiểu, đức đức rồi vào tình trạng như Ngài Thông biết nói: “Chỉ biết làm xưng học gì thế rồi, nói là có học thua.”

Niệm Phật, khi nào cho đến sống của ta từng ngày sống với đức sống Thầy như đức và có khả năng thì tập quê hương Thầy như đức cho ta và cho hết thế chúng sanh với biết có ở đâu và lúc nào.

Nên, niệm Phật là điếu kiếu quý báu như thế, giúp ta tiếp xúc trực tiếp đức với chứ Phật mầu nhiệm và ba đức, và là điếu kiếu gọi mời hay đánh thức Đức Phật trong tâm ta đến sanh hay thế hiện giờ của cuộc đời, để giúp chúng sanh thoát khỏi khổ đau và cùng nhau đồng xây Thầy như đức.

Ta niệm Phật như vậy, là mỗi ngày đi qua đời ta, là mỗi ngày đưa ta đi với sống giác ngộ, với quê hương đích thế rõ ràng lòng, thế do và bình an.

Vậy, ta muốn chuyển hóa những khổ đau trong đời sống của ta và ta muốn có thế do, muốn có một quê hương đích thế rõ ràng lòng và bình an cho thế thế chúng ta, thì chúng ta hãy cùng nhau niệm Phật!

Thích Thái Hòa
(hoangphap.info)